

Aan
De Staatssecretaris van Onderwijs,
Cultuur en Wetenschappen
P/a de algemene rijksarchivaris
Postbus 90520
2509 LM 's-Gravenhage

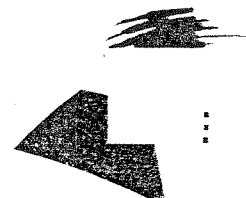
Onderwerp
Ontwerp-selectielijst archiefbescheiden
beleidsterrein "Mestbeleid" over de periode 1945-1997

R.J. Schimmelpennincklaan 3
Postbus 61243
2506 AE Den Haag
Telefoon 070 - 310 66 86
Telefax 070 - 361 47 27
E-mail cultuur@cultuur.nl

Mijnheer de Staatssecretaris,

Datum
- 3 APR. 2001
Uw kenmerk
R&B/OSTA/2000/2761
Uw brief van
7 december 2000
Ons kenmerk
arc-2000.2197/2

1. Bij uw hiernaast vermelde brief deelde u de Raad voor Cultuur mede, dat de minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, de minister van Verkeer en Waterstaat, het Productschap Zuivel, het Productschap voor Vee en Vlees en het productschap Pluimvee en Eieren u hebben verzocht uw medewerking te verlenen aan de vaststelling van de selectielijst archiefbescheiden op het beleidsterrein 'Mestbeleid' over de periode van 1945-1997. In uw brief verzocht u de Raad om binnen drie maanden advies uit te brengen. Hierbij biedt hij u zijn bevindingen aan.
2. De Raad heeft deze ontwerp-lijst in eerste instantie aan procedurele en vervolgens aan inhoudelijke aspecten getoetst. Zijn belangrijkste bevindingen worden in respectievelijk de paragrafen 3 en 4 uitgewerkt. Mits rekening wordt gehouden met zijn aanbevelingen adviseert de Raad u over te gaan tot de vaststelling van de onderhavige ontwerp-selectielijst archiefbescheiden. De in uw adviesaanvraag gestelde specifieke vragen worden in de paragrafen 3, 4 en 5 van dit advies mede beantwoord. Mits rekening wordt gehouden met zijn aanbevelingen adviseert de Raad u over te gaan tot de vaststelling van de onderhavige ontwerp-selectielijst archiefbescheiden. De in uw adviesaanvraag gestelde specifieke vragen worden in de paragrafen 3, 4 en 5 van dit advies mede beantwoord.
3. *Toetsing van procedurele aspecten*
Voor wat betreft de procedurele aspecten zij in eerste plaats gememoreerd, dat de ontwerp-lijst als basiselectiedocument tot stand is gekomen overeenkomstig de methode, die uitgaat van een analyse, beschrijving en waardering van handelingen van de (rijks-)overheid, de zgn. PIVOT-methode. Aan dat ontwerp is een institutioneel onderzoek vooraf gegaan, waarvan verslag is gedaan

in het rapport "*Het mestbeleid, Een institutioneel onderzoek naar taken en handelingen van actoren binnen het mestbeleid van het ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, 1945-1997*" (*noot voor Selma: plaats*), september 2000).

Bij uw adviesaanvraag was tevens gevoegd een exemplaar van het verslag betreffende het, in artikel 3 van het Archiefbesluit 1995 voorgeschreven, overleg ter voorbereiding van de onderhavige ontwerp-selectielijst, het zgn. driehoeksoverleg. Hieruit is de Raad gebleken, dat aan dat overleg is deelgenomen door de daartoe, in artikel 3, eerste lid, van het Archiefbesluit 1995 genoemde, personen en dat al ten tijde van het driehoeksoverleg een externe deskundige bij de voorbereiding van de ontwerp-lijst betrokken is geweest.

Het driehoeksverslag biedt voldoende inzicht in de tijdens dat overleg gebleken inhoudelijke knelpunten, het beraad daarover alsmede een motivering van de uiteindelijke voorstellen in dat verband.

De openbare terinzagelegging heeft blijkens uw adviesaanvraag niet geresulteerd in een reactie. De bij het driehoeksoverleg betrokken materiedeskundige heeft, blijkens een bij de adviesaanvraag gevoegd schrijven van het Koninklijk Nederlands Historisch Genootschap van 8 november 2000 geen aanvullend commentaar op de ter inzage gelegde versie.

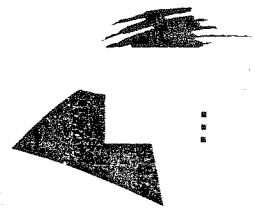
Pagina
2
Ons kenmerk
arc-2000.2197/2

4. *Toetsing van inhoudelijke aspecten*

Mede op grond van zijn hiervoor vermelde bevindingen heeft de Raad getracht zich een oordeel te vormen over de inhoudelijke aspecten van het onderhavige ontwerp. Hij heeft daarbij vooral gelet op de reikwijdte van de ontwerp-lijst (par. 4.1), de wijze waarop de gehanteerde selectiedoelstelling en de daaraan gerelateerde selectiecriteria zijn toegepast (par. 4.2), alsmede op de vraag of in afdoende mate met de verschillende belangen rekening is gehouden (par. 4.3)

4.1. *De reikwijdte van de ontwerp-lijst*

De ontwerp-lijst bevat voorstellen omtrent de selectie van handelingen op het beleidsterrein 'Mestbeleid' over de periode van 1945-1997. Het verslag van het driehoeksoverleg maakt melding van het feit dat de onderhavige selectielijst zal gaan gelden voor de volgende zorgdragers: de Minister van Landbouw en de onder hem ressorterende actoren, de minister van Verkeer en Waterstaat, het Productschap voor Pluimvee en Eieren, het Productschap voor Vee en Vlees, het Productschap voor Zuivel, evenals de taakvoorgangers van deze zorgdragers. De Raad heeft daarom uitsluitend de handelingen van genoemde zorgdragers bekeken. De handelingen van de andere bij het onderhavige beleidsterrein betrokken actoren zijn, in afwachting van uitgewerkte voorstellen hieromtrent, buiten beschouwing gelaten.

4.2. Toepassing van de selectiedoelstelling en - criteria

Uit het driehoeksverslag en de aanvullende rapportage blijkt, dat de selectiedoelstelling is toegepast in de versie waarin ook rekening wordt gehouden met het aspect van het veilig stellen van de bronnen voor de kennis van de Nederlandse samenleving en cultuur.

Met betrekking tot de aan die doelstelling gerelateerde selectiecriteria moet hij echter constateren, dat als zodanig de nog niet formeel vastgestelde criteria uit 1997 zijn gebruikt. Tot op heden is de Raad in afwachting van informatie uwerzijds omtrent het tijdstip waarop deze criteria al dan niet formeel zullen worden vastgesteld.

Pagina

3

Ons kenmerk

arc-2000.2197/2

4.3. De waardering van de in artikel 2, eerste lid, onder d, van het Archiefbesluit 1995 bedoelde belangen.

Ten aanzien van de feitelijke toepassing van de selectiedoelstelling en de daaraan gerelateerde selectiecriteria gaat de Raad er van uit, dat het administratieve belang, omvattende de aspecten 'verantwoording en bedrijfsvoering', in het driehoeksoverleg, waaraan ook door representanten van de zorgdrager is deelgenomen, genoegzaam is gewaardeerd. In gelijke zin neemt hij aan, dat ook met het belang van de recht- en bewijszoekenden voldoende rekening is gehouden.

Voor wat betreft de waardering van het historisch belang bij de, in de concept-lijst genoemde handelingen conformeert de Raad zich, behoudens hetgeen in paragraaf 5 volgt, aan de inbreng van de externe deskundige tijdens de totstandkoming van het ontwerp en de daarover in het driehoeksoverleg bereikte overeenstemming.

5. Nadere beoordeling van de ontwerp-lijst
In aansluiting op bovenstaande overwegingen en bevindingen heeft de Raad de verschillende onderdelen van de ontwerp-lijst gezien. In algemene zin kan hij instemmen met de lijst; deze geeft hem slechts aanleiding tot de navolgende opmerkingen.

Handeling 56

De neerslag betreft *het adviseren van de Directeur-generaal van de landbouw inzake ontheffingen op het vervoers- en verkoopverbod van meststoffen* is met een vernietigingstermijn van 5 jaar gewaardeerd, terwijl uit het driehoeksverslag blijkt dat de vertegenwoordiger van de Algemeen Rijksarchivaris heeft voorgesteld om een lange bewaartermijn te geven; dit voorstel wordt echter niet goed beargumenteerd. De Raad stelt er prijs op deze motivatie alsnog op schrift te ontvangen.

Handeling 61

De neerslag van deze handeling (*het aanwijzen van een overheidsorgaan dat vergunningen kan verlenen voor het als meststof verhandelen van voor bemesting bruikbare producten*) is - in tegenspraak met de mening van de externe deskundige - met B gewaardeerd. De Raad vindt de motivatie in het verslag van het driehoeksoverleg uitermate zwak ('De overige aanwezigen vonden een krachtens een amvb aangewezen orgaan belangrijk genoeg om te bewaren') en acht een preciezere argumentatie wenselijk.

Handelingen 67 en 68

De neerslag van de handelingen 67 (*het bepalen of aanpassen van de referentiehoeveelheid of het mestproductierecht aangaande dierlijke meststoffen*) en 68 (*het registreren van de referentiehoeveelheid of het mestproductierecht aangaande dierlijke meststoffen*) wordt voorgedragen voor een vernietigingstermijn van '12 jaar na het vervallen van het systeem van referentiehoeveelheden en mestproductierechten'. Een vernietigingstermijn die zou ingaan na vervallen van de individuele rechten is juridisch niet waterdicht, wordt in het verslag van het driehoeksoverleg betoogd.

De Raad waarschuwt voor de grote administratieve consequenties die naleving van bovenstaand besluit heeft: toepassing ervan op het niveau van de lagere overheden zou een enorme papierberg veroorzaken, aangezien ook individuele beschikkingen na verloop van hun werking niet vernietigd zouden kunnen worden zolang het systeem van referentiehoeveelheden en mestproductierechten niet is afgesloten.

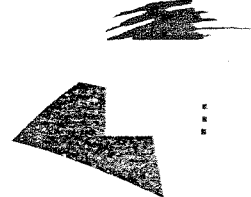
Derhalve adviseert de Raad om het vernietigingscriterium nogmaals zorgvuldig af te wegen.

Handeling 163

Naar analogie met de handelingen 67 en 68 wordt voor handeling 163 (het vaststellen van het referentieaantal ter bepaling van de bedrijfsgrootte) de vernietigingstermijn op '12 jaar na het vervallen van het systeem van referentieaantal, referentiehoeveelheid en mestproductierechten' vastgesteld. Opnieuw waarschuwt de Raad voor de precedentwerking die hiervan uitgaat naar de lagere overheden.

Handelingen 269 en 270

De neerslag van de commissies van deskundigen van LNV ten aanzien van milieubeleid inzake het adviseren van de minister van LNV en/of de minister belast met milieubeheer over uitrijverboden voor meststoffen (handeling 269) en het adviseren van de minister van LNV, de minister belast met milieubeheer en/of de minister van Verkeer en Waterstaat over de stikstofproblematiek bij meststoffen (handeling 270) wordt voor vernietiging voorgedragen.

Op de eerste plaats onderschrijft de Raad het pleidooi van de externe deskundige voor blijvende bewaring van de desbetreffende neerslag; de adviezen van de genoemde commissies zijn zeer bepalend geweest bij besluitvorming over een ook uit een politiek oogpunt belangrijk onderdeel van het beleid, te weten de uitrijperiodes. Politiek-historisch is zowel van belang wat geadviseerd is, als wat er met die adviezen is gedaan. Ten tweede vindt de Raad dat uiterst inconsequent wordt omgegaan met de neerslag van adviesorganen; de ene keer wordt een archief op hoger niveau bewaard, de andere keer op een lager niveau. Voor de gebruiker ontstaat daardoor verwarring, hij/zij weet niet waar hij/zij voor welke archiefinformatie terecht kan. De Raad is voorstander van bewaring op zowel het besluitvormings- als het adviseringsniveau, omdat de context bij een adviesorgaan anders is. Alleen indien beide archieven exact dezelfde inhoud hebben, zou consequent de lijn moeten worden gevolgd dat uitsluitend op hoger niveau het archief wordt bewaard.

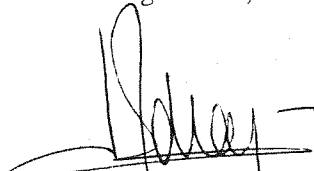
Pagina
5
Ons kenmerk
arc-2000.2197/2

6. *Advies*

De Raad adviseert u de ontwerp-selectielijst vast te stellen met inachtneming van de hierboven gemaakte opmerkingen.

Dit advies is voorbereid door de Bijzondere Commissie Archieven van de Raad. Deze commissie staat onder voorzitterschap van mw. drs. E.A.G. van den Bent, lid van de Raad. Secretaris is drs. S. Kers.

Hoogachtend,

mr. W. Sorgdrager
Voorzitter

dr. J.A. Brandenburg
Algemeen secretaris